Retouradres Postbus 7088, 5980 AB Panningen

Geadresseerde College van burgemeester en wethouders gemeente Peel en Maas

Wilhelminaplein 1
5981 CC Panningen
T (077) 306 66 66
E info@peelenmaas.nl
www.peelenmaas.nl

Contactpersoon
E. Apeldoorn-Feijts
Raadsgriffier

Datum 30 september 2025
Zaak 1894/2025/3247877
Document 1894/2025/3247928
Uw kenmerk
Onderwerp Raadsconsultatie Startnotitie regio visie Noord-Limburg

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Op 10 juni jl. hebben wij een raadsinformatiebrief ontvangen aangaande de actualisatie van de regiovisie Noord-Limburg. Aan alle Noord-Limburgse gemeenteraden wordt de gelegenheid geboden om vóór 1 oktober 2025 inhoudelijk te reageren op de startnotitie Regiovisie Noord-Limburg. Graag maken wij van deze gelegenheid gebruik. De reactie die voorligt is inhoudelijk voorbereid door de raadsklankbordgroep Regio Noord-Limburg en formeel vastgesteld tijdens de raadsvergadering op 30 september 2025.

Algemeen, waar maken we als regio het verschil?

Urgentie en kansen grote strategische opgaven
Eén van de adviezen uit het rapport *'Vitale samenwerking in gezondste regio'* van &Van de Laar is het collectief herkennen en erkennen van de urgentie en kansen van de regionale samenwerking in Noord-Limburg, op grote strategische opgaven. Zowel op inhoud, op maatschappelijke en economische effecten als op het aantrekken van financiële middelen om de inhoudelijke ambities met (met daadkracht) te realiseren. Daardoor ontstaat er meer gedragenheid bij de regiogemeenten. Het helpt de regionale samenwerking als gemeenten zich herkennen in de ambitie en agenda. Dat betekent niet dat alle gemeenten in de regio dezelfde sociaal-economische en ruimtelijke structuur hebben. Iedereen zal erkennen dat er verschil zit tussen de noordelijke en de zuidelijke gemeenten in de regio. Die verschillen verdelen ons niet, maar vormen juist een kracht. Zeker als in de strategische opgaven die verschillen ook een plek mogen krijgen. We streven daarom naar een agenda met focus, volgend uit een scherp regioprofiel passend bij de signatuur van onze regio.

Regiovisie geeft richting aan regionale samenwerking
Het instrument voor het collectief herkennen van de urgentie en kansen van de grote strategische opgaven is de Regiovisie. De startnotitie biedt een inspirerend toekomstperspectief voor onze regio. Maar door het algemene karakter is niet meteen duidelijk wat de grote strategische opgaven zijn. Daarom willen we graag in de regiovisie enkele inhoudelijke accenten terugzien. Daarmee geven we als gemeenteraden duidelijke kaders mee waaraan de komende jaren wordt gewerkt. En is duidelijk op welke onderwerpen de regionale samenwerking het verschil kan maken.

Inhoudelijke accenten: dé Strategische opgaven van Noord-Limburg
De wereld om ons heen verandert in rap tempo. We zitten midden in enkele grote transities (zoals landbouw en energie). Ondanks het beperkte gemeentelijke handelingsperspectief willen we daar waar we invloed hebben deze gebruiken om samen met onze partners de ontwikkelingen in de juiste richting te duwen. Daarbij is brede welvaart het uitgangspunt.

Het gaat dan niet enkel om materiële aspecten, zoals inkomen en consumptie, maar ook om immateriële aspecten zoals gezondheid, geluk en sociale relaties. Waarbij we economisch de beweging maken van kwantiteit naar kwaliteit.

Strategische opgaven Regio Noord-Limburg

Bij het benoemen van de regionale strategische opgaven is het belangrijk om die zaken te benoemen waarop regionale samenwerking het verschil kan maken. Opgaven die we als individuele gemeente niet of moeilijk kunnen oppakken.

Gelet op de beweging die we willen maken, dienen de volgende onderwerpen (extra) aandacht te krijgen in de regiovisie:

Vergrijzing en ontgroening
Noord-Limburg is één van de regio's met de snelst afnemende beroepsbevolking. De combinatie van vergrijzing en ontgroening in Noord-Limburg maakt de personele uitdaging extra groot. De krappe arbeidsmarkt leidt tot een negatieve spiraal van hoge werkdruk en uitval van personeel. Daar bovenop komt het vertrek van jongeren en jongvolwassenen uit de regio. Veel jongeren verlaten voor hun opleiding de regio en keren daarna niet terug. Dit heeft een negatief effect op de leefbaarheid van de regio.

Die vraagt om extra inzet op:
- het binden en boeien van jong talent, bijvoorbeeld door het creëren van aantrekkelijke woon- en werkmilieus, het aanbieden van regionale traineeships en startersleningen, en het versterken van het culturele en sportieve aanbod. Zo wordt Noord-Limburg niet alleen een regio om in op te groeien, maar ook om te blijven en terug te keren.
- het belang van MBO-onderwijs naast het belang van HBO en WO.
  MBO'ers vormen de ruggengraat van veel vitale sectoren in Noord-Limburg, zoals techniek, zorg, logistiek en agrofood. Zonder een sterke verbinding met het MBO dreigt een mismatch op de arbeidsmarkt en lopen we het risico dat jongeren de regio verlaten. Het is daarom essentieel om structurele samenwerking met MBO-instellingen te stimuleren, bijvoorbeeld via stage- en leerwerktrajecten en het ontwikkelen van doorlopende leerlijnen van VMBO naar MBO en HBO.
- digitalisering en technologische innovatie. Door digitalisering expliciet als speerpunt te benoemen, kunnen we bedrijven ondersteunen bij hun digitale transitie, digitale vaardigheden in het onderwijs versterken en technologische oplossingen inzetten voor maatschappelijke uitdagingen, zoals zorg op afstand en slimme mobiliteit.
- sport als motor voor gezondheid, sociale cohesie en jongerenbinding. Investeren in sportinfrastructuur, evenementen en samenwerking met sportverenigingen kan bijdragen aan een vitalere en meer verbonden regio.

Regionale Economie
Het fundament van de economie van Noord-Limburg bestaat uit agrofood, logistiek, maakindustrie, vrijetijdseconomie en de zorg. De inzet is dat de economische groei bijdraagt aan brede welvaart en de focus te verleggen van een groei van kwantiteit naar kwaliteit. Specifieke aandacht gaat uit naar kennisontwikkeling gericht op hoogwaardige en gezonde (voedings-) producten. De Brightlands Campus speelt hierbij een prominente rol, als hart van het regionaal economisch systeem.

Ook toerisme en recreatie verdienen een prominentere plek. Noord-Limburg beschikt over unieke landschappen, cultuurhistorie en een strategische ligging aan de Maas. Kwaliteitstoerisme in verbinding met natuur, cultuur en lokale economie, kan bijdragen aan brede welvaart en leefbaarheid.

Aantrekkelijke Regio
Ruimtelijke kwaliteit en leefomgeving dienen nadrukkelijk gekoppeld te zijn aan brede welvaart. Investeren in groene ruimte, klimaatadaptieve maatregelen, verbetering leefmilieu en het behoud van landschappelijke kwaliteit draagt bij aan een aantrekkelijke en toekomstbestendige regio. Niet alles kan in onze regio. De logistieke sector is de laatste jaren doorontwikkeld tot één van de grootste en belangrijkste logistiek hotspots van Nederland. De groei van deze sector in Noord-Limburg nadert echter zijn grenzen. Dit vanwege het grote ruimtebeslag, verdozing en de daarmee gepaarde aantasting van de ruimtelijke kwaliteit en een toenemende schaarste van werknemers.

Inclusiviteit en sociale cohesie zijn onmisbare pijlers voor brede welvaart. De regiovisie kan hier concreter op inzetten door aandacht te besteden aan kansengelijkheid, armoedebestrijding en het betrekken van kwetsbare groepen. Denk aan wijkgerichte aanpakken, ondersteuning van vrijwilligerswerk en het tegengaan van eenzaamheid.

Proces
Voor ons als raden is de regiovisie een belangrijk kaderstellend document. In het document willen we een richting geven waar we naar toe willen met de regionale samenwerking. Door de krappe planning voor de gemeenteraden, met een reactietermijn van juni tot eind september (inclusief een reces) blijft er weinig tijd over om de inbreng van de gemeenteraden goed te doorleven en af te stemmen. We verzoeken dan ook om de reactietermijn van 1 oktober te verlengen tot 1 december 2025. Dat geeft ons de tijd om de inbreng van de raden voor de regiovisie verder af te stemmen en duurzaam te maken voor de langere termijn.

Wij verzoeken u om onze inhoudelijke reactie ter kennis te brengen van de overige colleges en ons schriftelijk te informeren over de beoordeling van deze reactie en eventuele vervolgstappen.

Met vriendelijke groet,

Namens de gemeenteraad van Peel en Maas,

De griffier,
drs. E.J.C. Apeldoorn-Feijts

De voorzitter,
B.C.M. Vostermans